

אור שלום

מרכז קרוי ליימוד פנימיית הגורח והגסידות
לאורו של האדמו"ר מקוואלין י"ט אהר"ר שלום ספרין זצוק"ל

יור"ל ע"י בית המדרש אור שלום קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100
<mailto:info@ohrshalom.net>
 הרב נועם צחור
 נכתב ע"י התלמידים

מאגזין שלום הישגים שלום
<http://www.ohrshalom.net/>
 ערב פסח תשס"ז

סימני ליל הסדר ועבודת המידות שבאדם

חג הפס"ח קרוי בתורה "חג המצות" וחז"ל קראוהו ח"ג הפס"ח, ובדברי האר"י ז"ל מבואר כי הפס"ח הוא פ"ה – ס"ח היינו מלכות פה, כי ידוע שטרם יציאת מצרים, היו ישראל בגלות בבחינת "נאלמתי דומיה"¹, וכשבא הקב"ה והצילם והוציאם ממצרים נעשה להם פ"ה – ס"ח מלכות פה.

וידוע ומפורסם שישראל במצרים היו משוקעים במ"ט שערי טומאה, ולא יכלו להתמהמה, והקב"ה הוציאם ברגע אחד מטומאת מצרים, מ"ט שערים והוציא את הדעת דקדושה מהגלות והכניסם לשער החמישים ברגע אחד שלא מצד מעשיהם.

והנה מצינו² נאמר שבפס"ח נידונים על התבואה, וזה מספר פ"ה במכוון מיל"ה, וס"ח מספר חיים, שרומז לצדיק שהוא בחינת פ"ה יסוד צדיק, והוא ס"ח מספר חיים, צדיק ח"י, כי על ידו נשפע שפע קודש ומזון לעולם, שבמעשיו ותפילותיו עושה הצדיק שביל בצינורות ההשפעות ועל ידי שביל זה משפיע הקב"ה שפע ומזון לעולם כולו.

וזה על ידי פ"ה – ס"ח של הצדיק בחינת "נידונים על התבואה" והוא שרמזו רז"ל³ "מאן דיהיב חיי יהיב מזוני", בהיות מילת מא"ן מספר צ"א סוד פ"ותח א"ית י"דיך, ס"ית חת"ך, שרומז לצדיק שנקרא ח"י, על כן ברור בהיות פס"ח מספר קמ"ח, לרמז כי "בפס"ח נידונים על התבואה", ובפס"ח מקריבים את העומר להתיר קמ"ח וקלי מהחדש.

ודע כי פס"ח מרמז על מלכא דמיהמנותא, השי"ת, ואלו המצות קרויות מאכ"ל נאמ"ן, כי מחמץ למצה יש חילוק של נקודה קטנה, וזה כמו שיש נקודה קטנה בין אות דל"ת לאות רי"ש, שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד, כי לא נשתחוה לאל אחר.

ובידוע שהמצה נקראת "מיכלי דמהימנותא" שעל ידי שישראל אכלו במצרים מצות, זכו אחר כך לקבלת התורה, וזה "אם אין קמח אין תורה"⁴, כי בזכות קמ"ח מספר פס"ח זכו לקבלת התורה הקדושה בהר סיני, בהיות הפס"ח בחינת אמונה.

והנה כל יציאת מצרים הייתה בעבור יישוב ארץ הקודש כנאמר⁵ "וְהִבְאֵתִי אֶתְכֶם, אֶל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר נְשָׂאתִי אֶת יְדֵי, לָתֵת אֹתָהּ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב, וְנָתַתִּי אֹתָהּ לְכֶם מוֹרְשָׁה, אֲנִי יְהוָה" שהיא

¹ תהלים, ל"ט.
² מסכת ראש השנה ט"ז ע"א
³ תענית דף ח
⁴ משנה אבות פרק ג
⁵ שמות, ו

הנקודה הפנימית של העולם כולו, ומתן תורה בא להכין ולבנות את הכלים היסודיים ההכרחיים לחיות העולם בדרך הנכון והישר, שערי קדושה בארץ הקדושה שבה קיומה המלא של התורה, ועיקר הלב הוא בהר המוריה שמשם תצא הוראה לעולם, כנאמר "כי מציון תצא תורה ודבר הוי"ה מירושלים"⁶

ומצינו במסכת מידות⁷ "וחמש עשרה מעלות עולות מתוכה לעזרת ישראל מעזרת הנשים, כנגד חמש עשרה שיר המעלות שבתילים", וכבר ידענו כי בית המקדש מכוון כנגד העולם כולו וכנגד האדם "עולם קטן", על כן סדרו לנו בעלי ההגדה ט"ו סימנים אלו ק"דש עד נ"רצה.

וכבר ידעת כי יש לומר ט"ו פעמים אות וא"ו אחר אמ"ת דקריאת שמע, "אמת ויציב ונכון וקיים" וכו' שבחשבון ט"ו פעמים וא"ו באים לאות "צ" צדיק יסוד עולם, ועם הכולל צ"א אמ"ן יחוד עליון ותחתון, על כן לפי דברינו בסייעתא דשמיא מצינו ט"ו מעלות בבית מקדשנו מהרה יבנה, ט"ו שיר המעלות, וט"ו מילים בברכות ק"ש כמספר י"ה פעמים וא"ו, "כי ביי"ה צור העולמים".

והנה אל נכון הוא שיראה כל איש ישראל אשר רוח אלקים בקרבו, לישב בליל הסדר ככהן בעבודתו, ובני ביתו כלויים בדוכנם, ואורחיו כישראל במעמדם, כי בליל שימורים זה יכול האדם לקדש את עצמו ולרומם ולהתעלות עד שיהיה בחינת פ"ה – ס"ח, בחינת "צ" צדיק הנ"ל, וכגודל עבודתו ותשוקתו בליל הסדר, "הבא ושמור מן המזיקין" לעשות שבי"ל בצינורות השפע שדרכם ירד השפע לו עצמו ולעולם כולו, דוגמת רבי חנינא.⁸

ובאתי לבאר כיד ה' הטובה עלי בתפלה לא"ל חיי ואענה גם אנכי דבר בעבודת המידות על פי סדר ק"דש ו"רחץ כ"רפס י"חץ מ"וציא מ"צה מ"רור כ"ורך ש"לחן ע"יורך צ"פון ב"רך ה"לל נ"רצה.

ויהי רצון שלא תצא תקלה מתחת ידי וזכות רבותינו הקדושים מקומרנא תעמוד לי ולזרעי וזרע זרעי עד עולם - אכ"ר,

ואלו הם סימני הסדר : א.קדש ב.ורחץ ג.כרפס ד.יחץ ה.מגיד ו.רחצה ז.מוציא ח.מצה ט.מרור י.כורך י"א.שולחן עורך י"ב.צפון י"ג.ברך י"ד.הלל ט"ו. נרצה.

קִלְטָ – הנה בכל הסימנים לא נאמר וא"ו כמו שנאמר בקדש ורח"ץ, שהרי גלוי ונראה שאחר כך אומרים כרפ"ס יח"ץ וכו', כי בהגיע האדם לקדש על היין בהיכנס החג הקדוש הזה, צריך הוא לידע כי יש בידו להוסיף קדושה מעוצם קדושתו העצמית כבנו של הקב"ה, וזה מרומז במילה "קדש" היינו בדרך של ציווי שעליך לקדש בפ"ה ס"ח, קידוש בדיבור בפה מלא שמחה והודיה, ועל ידי עיקר המחשבה לעשות רצון השי"ת בלילה זה באופן של קדושה שעל ידה מושך הוא את האות "ו" של

⁶ ישעיה, ב.

⁷ פרק ב

⁸ ועיין תענית כד, ע"ב.

סימני ליל הסדר ועבודת המידות שבאדם

ורח"ץ, שמשיפיעה מלמעלה למטה בבחינת "כל דכפין ייתי ויכול, כל דצריך ייתי ויפס"ח" בכדי להשפיע על כל ישראל שפע קודש.

ועוד, צריך כל איש ישראל שמסב בלילה מרומם זה, לידע שיש בידי לפעול בקידוש הזה ובשתיית רביעית יין, הרומז לרביעית דם שבלב, ועליו החובה לרומם ולהוסיף קדושה על קדושה שעל ידי שתיית היין, יתנוצץ בקרבו סוד מציאות קודשא בריך ישראל ואורייתא חד הם, בבחינת "נכנס יין יצא סוד"⁹ הנקודה הפנימית העמוקה ביותר שיש בנשמת האדם הישראלי, להיותו דבוק בקב"ה תדיר, כי בשתיית רביעית כוס ראשונה, מעלים את דם הלב לבחינת אד"ם.

והנה ד' פעמים רביעית הם כ"ד ובהצטרף אלופו של עולם בחינת "א", מרמז על השכינה המכונה "כ"ה תברכו את בני ישראל", ועל כן המצווה ביין אדום דווקא, לרמז על דם הלב שנטהר ומתעלה ומעלה עמו את הגוף כולו לקדש שם שמים בעבודת לילה קדוש זה, ובעצם התגלות קדושה ואור זה באמיתותה בהיותה קדושה מעשית שאיננה משתנית בהירותה בכנסת ישראל, וממילא בכל אחד ואחד על פי מעשיו בלילה קדוש זה מוריד עליו שפע קדושה משמי מעלה, בעבדים היינו ליצרים ולנפש הבהמית ובכוח הקדושה הוציאנו השי"ת משם "ביד חזקה ובזרוע נטויה".

וְלִמְנוּחָם – בספרים הקדושים נאמר שיח"ץ מרמז על מצוות לא תעשה וקד"ש על מצוות עשה, כנאמר במצוות המעשיות "אשר קדשנו במצוותיו" ויש להבין מדוע נאמר קד"ש ורח"ץ בסדר זה, שרומזים על מצוות עשה ואחר כך על מצוות ל"ת.

והנה ידוע שאכילת המצה בליל הפס"ח בא לתקן את חטא אדה"ר כהכנה לקבלת התורה בחג השבועות שבא אחר כך, כי על ידי קבלת התורה פסקה זוהמת הנחש¹⁰, וכדרשת חז"ל¹¹ "חרות על הלוחות" אל תקרי חרות אלא חירות, ובסייעתא דשמיא דרשתים יחדיו חרות וחירות, כי הפס"ח הוא "זמן חירותנו" כעניין חירות על הלוחות, וחג השבועות בחינת "חרות על הלוחות" כי זה כרוך בזה, בהיות הפס"ח התעוררות מלמעלה מצד חסד השי"ת, שהוציא את אבותינו ממצרים על ידי אכילת מצה במצרים, ומכוחה ילכו ויטהרו בימי הספירה כהכנת הכלי לקבלת התורה שתהיה בחג השבועות, "חרות" על הלוחות".

וסימן זה של ורח"ץ בא להעמיד את התלהבות אש הקודש שבאה אל האיש הישראלי לאחר הקידוש בהגלות סוד הנשמה הפנימית המשתוקקת אל השי"ת, יבוא ויתעורר כנגדו יצר הרע, שמרומז במצרים, וינסה להכשילו ואומר לו שמטרת דבקו בה', מעולה היא ומושלמת בכל מיני השלמות, ושלא ישים את ליבו לשאר המסובין שאע"פ שהם איתו בודאי לא זכו למדרגה שזכה הוא, ומעורר בכך את מידת הגאווה, על כן נצטוונו למידת ורח"ץ, כדי לא לבוא ולטעות בהשגות שמטעות את האדם מדרך הטוב והישר בעיני אלקים ואדם, וחשש זה הולך וגדל כגודל ההכרח

⁹ תנחומא, שמיני סימן ה.

¹⁰ עפ"י שבת קמ"ו.

¹¹ עירובין נ"ד.

המציאותי בליל הסדר, שמעצם מהותו ראשוני הו"א לכ"ס, ס"ת צ"א אמ"ן יחוד הו"י"ה ואדנות, שבעבורם משפיע הקב"ה שפע קדושה וטהרה מלמעלה למטה, פ"ותח א"ית י"דיך ר"ת צ"א יחוד הו"י"ה ואדנות וס"ית שם הפרנסה חת"ך.

ויש מי שמתוך רצונו העז ומתעצמות הנשמה המאירה בכוח הקידוש וטהרת הדם בצירוף אלופו של עולם, בעת הפ"ה ס"ח, יש ויעשה בהרחבה ובפסיעה גסה עד שגם דעתו הפנימית שחשה במעוות ולא תסכים עימו, מכל מקום בשל תעצמות החג הקדוש מתאוה הוא תאוה על תאוותו, בדמותו שבכך יגבר כוח הקדושה שבו על מנת להוסיף לקדושת החג כנ"ל, וההכרח בעשייה יכפה עליו תאוה עצומה של כעס או קנאה קשה כשאל תחתית, לכן תקנו לנו ורח"ץ אחר קד"ש, שיהיה בחינת "הו"י"ה ישמרך מכל רע ישמר את נפשך", שידע לצמצם את ההשפעה על פי המסובין עימו, ולא ישב בדד, ויהיה חושב בדעתו רק על קדושתו העצמית בלבד.

ורח"ץ הוא המרמז שעל מנת שירד שפע אמיתי צריך שמיד אחר שקידש האדם על היין והאיר בתוכו את הנקודה הפנימית בחינת סו"ד נשמת אלוה ממעל שיש בו, עליו לבחון את עצמו כדי שיקויים בו "ארחץ בנקיון ידי" ורק אז "ואסובבה את מזבחתך".

ורמז לכך מצינו בחג השבועות, שהוא יו"ט אחרון של חג הפס"ח, שקראוהו רז"ל "עצרת" מלשון עצירה וצמצום כוח המעצים וכוח הצמצום, כדרך יציאתנו ממצרים, בבי מצוות דם מילה ודם קרבן הפס"ח, הרומזים לחירות וחרות מצוות לא תעשה שעניינם בכוח הצמצום והמעצור בחינת "לעבדה ולשמרה"¹² שפירושהו בזה"ק¹³ לעבדה במצוות עשין ולשמרה בלא תעשין, כסדר הזה בלילה הזה, שמתקנים בו את חטא אדה"ר ראשית, קד"ש מצוות עשה ורח"ץ מצוות לא תעשה.

כַּרְפָּס – "וְהִתְעַנְּג עַל-?הָוָה וְיִתֶּן-לָךְ, מִשְׁאֵלֶת לֶבְךָ"¹⁴ רמז ניתן לאיש הכשר וירא השם, באכילת הכרפ"ס, לאחר שרח"ץ את נפשו ונשמתו מתאוות חיצוניות והגביר את הקדושה האמיתית העצמית שיש בו ובכל אחד מהמסובין, באופן של "קד"ש עצמך במותר לך"¹⁵ אוכל איש ישראל בלילה קדוש זה "השמור מן המזיקים" אכילת דבר גשמי שהוא בחינת "מאן דגריר" שמרבה את התענוג במטרה שאינה משועבדת לתאוות הגוף, כנרמז בדברי רבי עקיבא¹⁶ "עשה שבתך חול" מדברים הגדלים בחול כעפר, "ואל תצטרך לבריות" ירמוז לנפש הבהמית שבאדם, שכשם שהבהמות נשחטים לאכילת האדם ולהשביע את תאוות הנפש הבהמית.

¹² בראשית, ב.

¹³ תרומה קס"ה

¹⁴ תהילים ל"ז.

¹⁵ יבמות, כ.

¹⁶ שבת ק"ח.

סימני ליל הסדר ועבודת המידות שבאדם

ובאכילת כרפ"ס הגדל בעפר מתענג האדם על מצוות היום ללא תאוות אכילה גשמית כלל כעפר ממש, בביטול מידת הגאווה והתאוה שמרחיקים את האדם מן הקדושה שבלילה זה "למען ש"יהיה שלום בחיל שלוה בארמנותיך"¹⁷.

יחז – "חציו לכם וחציו לה"¹⁸, יח"ץ אותיות חצ"י, שהרי אי אפשר שתהיה אכילת הקודש אלא בהקדמות כל הסדר שמביא להכשרת האכילה המתחייבת "כל רעב ממנו יאכל" שירמוז על בחינת "לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי הוי"ה"¹⁹ על כן בליל שימורים זה אוכלים כרפ"ס ואח"כ יח"ץ כי בפס"ח "נידונים על התבואה"²⁰, ותבואה אותיות האבו"ת, בהיות הצדיקים קרויים אבות, "אבי אבי רכב ישראל ופרשיו"²¹ לרמז כי הצדיקים אף על פי שהעולם כולו ניזון בעבורם הם מסתפקים במועט ואוכלים ירקות והשאר צפון לעולם הבא, "שדרכו של עני בפרוסה"²² והיח"ץ מרמז שדי לנו בחלק מועט ועל ידי זה ניצולים אנו מדינה של גיהנם, מספר יח"ץ,

כי מי שמקדש את עצמו במותר לו הוא זה המוכשר לקבלת "חציו לכם" כראוי לו, "כעיני עבדים אל יד אדוניהם כן עינינו אל הוי"ה אלוקינו עד שיחננו"²³.

מגיל – "מי ימלל גבורות ה', ישמיע כל תהלתו"²⁴, כי בחיי חיותנו בעולם הזה ישנם שני דרכים שמהלכים זה בצד זה עד אשר יתאחדו ביחוד גמור.

הראשון חיי ההכנה שיש בהם מגרעות ומידות המצריכות תיקון והכשר בחינת הכשרת הכלים, על ידי הכרח מציאות החומר שבאדם, ותאוותיו הבהמיות שעל ידם מתברר הטוב מן הרע, בעצם האמירה "אין עוד מלבדו", "מגיד מראשית אחרית"²⁵ באחדות גמורה בהשי"ת ביחודא שלים בכל העולמות, כי מדרך איש ישראל שהוא מהלך בהכשר הכלים על מנת שהשפע והמזון ירד לעולם דרכו, שזה בחינת מגי"ד מספר מכוון ז"ן.

והשני חיי התכלית, חיים מלאים מכל טוב ה' בכל עניין ודבר, בהתקשרות וקדושה מלמטה למעלה כנאמר²⁶ "מה אשיב להוי"ה כל תגמולוהי עלי כוס ישועות אשא ובשם הוי"ה אקרא" "מתחיל בגנות ומסיים בשבח"²⁷ כי כשיודע האדם בחינת מ"ה, זא"ת אשיב לה' על כל מה שגמל עלי, שכל מה

¹⁷ תהילים קכ"ב.

¹⁸ פסחים ס"ח

¹⁹ עמוס, ח.

²⁰ ראש השנה פרק א' משנה ב

²¹ מלכים ב, פרק ב

²² פסחים קט"ז.

²³ תהילים קכ"ג.

²⁴ תהילים ק"ו

²⁵ ישעיה מ"ו.

²⁶ תהילים קט"ז

²⁷ הגדה של פסח

שנעשה עימו הם מצד חסדו של ה' יתברך, "כי גמל עליי ולא בשל "כוחי ועוצם ידי"²⁸ וזה ירמוז "כוס ישועות אשא" בהיות כו"ס מספר אלקים במכוון, מידת הגבורה והדין, שמתמתקים בידיעה ש"לולי ה' עזרתה לוי"²⁹ אזי ראוי שיהיה בחינת מגי"ד, "ובשם ה' אקרא"³⁰.

ואשר על כן מגי"ד זו אמירת ההגדה לספר על הניסים והנפלאות שעשה עמנו השי"ת בהוציא אותנו ממצרים ולא בזכות מעשינו אלא בחסדו "כי גמל עליי עליי", שבאמירת ההגדה מכיר האדם בגדלות הבורא ובאפסות האדם בחינת מ"ה אנחנו, מ"ה חיינו ונחנו מ"ה, "לולי הוי"ה שהיה לנו בקום עלינו אדם"³¹

רְחֻצָה – "ויצונו ע"ל נ"טילת ידיים" ר"ת עני"ן, על מנת שלא יגבר כוח החומר ויצא חוץ לגבולו, בשל רגשות האדם שגוברים והולכים בקדושת הזמן והמקום, ויש צורך להבחין בעצמו טרם ירח"ץ את ידיו לטהר את עצמו לפני אכילת מאכ"ל גשמי, שלא יתאוה חלילה להשלמת חסרון גופו ונפשו הבהמית, אלא שאכילתו תהיה לשם שמים.

ודווקא בלילה זה ששמור מן המזיקים ואין להם רשות לינק מהקדושה שבלילה קדוש ונורא זה, ובמעשה שאינו ראוי נותן האדם פתח להם לינק מקודש קודשים עבודת ליל הסדר, "כי לא ינח שבט הרשע"³² לנסות ולהכשיל את האיש הישראלי שבא להתקדש ולתקן חטא אדה"ר בלילה זה, על כן נתקנה רחצ"ה "על נטילת ידיים" ר"ת עני"ן, הרומז על השכינה בגלותא, כדי שטרם האכילה ישתף עצמו בצערה ויכאב את כאבה שחרב הבית והנווה.

על כן בא הציווי רחצ"ה שהוא בחינת מעצור וציווי להישמר מהרע הבא מתאוות האדם, רחצ"ה אותיות גד"ר צ"ן, הרומזים לצ"א יחוד הוי"ה ואדנות, מה' גבורות מידת הדין על תאוות הנפש הבהמית, שעל ידי כך בא אליו תפלת דוד המע"ה³³ "היטיבה ה' לטובים" היינו במעשיהם, "ולישרים בליבותם".

מוֹצֵיא, מְנַחֵה – הוצאת הנקודה הפנימית של כל איש ישראל בלילה קדוש זה היא אהבת ה' בלב ונפש, בכל מכל כל, ובאים לידי הכרת ערך עצמיותו של ישראל, לב לאומות בחינת "וידעתם כי אני ה' אלהיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים"³⁴ להוציא לפועל את חיבת הבנים אצל אביהם, כנאמר "כי מוצאי מצא חיים"³⁵ מוצא"י אותיות מוציא"י לגלות על ידי פ"ה ס"ח מספר חיי"ם "כולכם היום"³⁶, לבל יטעה איש ישראל אחר אמונות כוזבות ויאמין כי בכוחו יש לו כל, ועליו

²⁸ דברים ח.

²⁹ תהלים, צ"ד.

³⁰ תהלים קט"ז.

³¹ תהלים קכ"ד.

³² תהלים קכ"ה.

³³ תהלים קכ"ה.

³⁴ שמות, ו.

³⁵ משלי, ח.

³⁶ דברים ד.

סימני ליל הסדר ועבודת המידות שבאדם

להוציא מתוכיותו מחשבות אוון ועוול "בלתי ה' לבדו" והוא שנרמז מוצי"א מספר קמ"ז, קמ"ח חסר אחד, שמי שאין בו אמונה בשי"ת שהכל מיזו, הרי מקפח הוא את פרנסתו, "הלך ילך ובכה נשא משך הזרע"³⁷

והוא הנרמז במצ"ה, "ותרא את עני אבותינו במצרים" שהשי"ת ראה את אכילת המצה שאכלו אבותינו במצרים לחם עניי, "שדרכו של עני בפרוסה"³⁸ כי מצה זו שאנו אוכלים על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנתגלה להם מלך מלכי המלכים הקב"ה, וגאלם. וזה בעבור האחדות שהתאחדו במסירות נפש של ממש, שהיו עניים במעשיהם ושקועים במ"ט שערי טומאה.

ורמז לזה נאמר במשנה³⁹ דע מה למעלה ממך" כי כזית מצ"ה שאכלו אבותינו במצרים הייתה במעלה גדולה ובדעה שהכל הוא ממ"ך, בחינת עניי, שזו בחינת ראי"ה עי"ן רוא"ה שממנה "ותראה את עני אבותינו במצרים" שהקב"ה ראה זאת, ואז"ן שומעת, וכך מלחם עניי נעשה לחם עוני, "ישעונים עליו דברים הרבה"⁴⁰ "ואת שועתם שמעת על ים סוף"

והנה אמרו רז"ל⁴¹ עץ הדעת חיטה היה, ומטחינת גרגרי החיטה עד דק שנהיה לאבק הוא זה שמזין את העולם מקמ"ח בחינת פס"ח, מצ"ה שמעורב בה קמח ומים, שרומזים לבחינת צדי"ק שמערב את החומר שמובא באש שלהבת להבת קודש, ונעשה לח"ם ג' הוי"ת היסוד המזין "זן ומפרנס לכל" כמצב ישראל בהיותו בלוע בעבודות מצרים בלא תורה שנמשלה למים, וכל שהיה בהם היא אותה נקודה פנימית שהייתה כדמיון אב"ק ר"ת אב"ות ק"דושים, ללא נשמת חיים שאין בהם מה שיחבר ויקשר את גרגרי הנשמות שנתפרדו בשל עול ועבודת הפרך, אלא בהתכללות המים בחינת צדי"ק.

ובסימן מצ"ה שהיא מאכל האמונה במספר מכוון צ"ל י"ה, "ה' צלך על יד ימינך"⁴² מיכלא דקדושה בהכרת ההבדל בין חמ"ץ ומצ"ה נקודה פנימית קטנה, באשר כל יהודי הרוצה להתקדש נותנים לו, "אשרי הגבר אשר מלא אשפתו מהם"⁴³

מָרוֹר – המצ"ה בהיותה זכר לחירות בהכרה שכל דרך ה' היא לטובה, בלא ערבוב סיגים ויסודות

זרים שמפריעים לנשמת ישראל, על כן מצד זה אנו צריכים לקבל את העבודות הנעימה, ובאמונה זו יוכל האדם לסבול באהבה גם כן מה שנגד רצונו ונטיותיו הטבעיות, ומרו"ר שמספרו מו"ת על שם "וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה"⁴⁴ ואמרו רז"ל בשד"ה זו

³⁷ תהילים קכ"ו.

³⁸ פסחים קט"ז.

³⁹ אבות פרק ד

⁴⁰ פסחים קט"ו.

⁴¹ ברכות מ

⁴² תהילים קכ"א

⁴³ שם, קכ"ז.

⁴⁴ שמות, א.

אש"ה, שכוונת מצרים הייתה לבוללם עם המצרים בחיי החומר ויבטלו את הלבני"ם, המרמזים לאבות הקדושים, שהם בחינת אב"ן, שקדושת האבות וטהרת האמהות בבנים היא, כנאמר "וראה בנים לבניך שלום על ישראל"⁴⁵ הוא ישראל סבא תפארת אבות, עמוד האמצעי, שלם במיטתו וכולם בני אל חי, שגם בהיותם בצרה יודעים ומאמינים ש"כל מאן דרחמנא עביד לטב עביד"⁴⁶. והוא נרמז בפסוק "יגיע כפיך כי תאכל"⁴⁷ בקושי ובעמל גדול יהיה בעיניך כפי כתר עליון ואז "כי תאכל אשריך וטוב לך בזה ובבא".

כֹּרֶךְ – "על גבי חרשו חורשים האריכו למעניתם ה' צדיק קצץ עבות רשעים"⁴⁸ האופן האמיתי

בגאולה הראשונה ובגאולה האחרונה באחדות אחת של חירות ועבדות גם יחד. כי אינו ניכר גודל הגאולה כשהיא לעצמה, כשהיא מובדלת ומופרשת מההפוך לה, "ואין בעל הנס מכיר בנסו".

על כן בכורך ירמוז לאדם שיתן דעתו שבתוך הסבל והייסורים יש מתיקות ונועם התגלות אור הוי"ה, שמאיר בכל תנאי ובכל זמן. ושפיר טובלים את המרו"ר אותיות מו"ת בחרוס"ת מפירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל, תפוי"ח ק"נה א"גוז וק"נמון, בהיות תפוי"ח ר"ת ת"גלון פ"תגמין וי"תימרון ח"ידושא, "תחת התפוח עורתיך"⁴⁹ כרמז שרמז הלל הזקן בזמן שבית המקדש היה קיים "היה כורך מצה ומרור לקיים מה שנאמר על מצות ומרורים יאכלוהו"⁵⁰.

כי פסח אותיות פה – סח, שקודם הגאולה הייתה נאלמת דומיה, ואחר כך פ"ה ס"ח, תורה שבעל פה בדברי אלקים חיים, והלכה כבית הלל, שכוונתם להורות בכורך על מצוות ומרורים יאכלוהו, ללמוד תורה גם מתוך דחקות ועוני ומסירות נפש, בהתקשרות מרו"ר עם חרוס"ת הממתקת את המוות על ידי תורת חיים כנאמר "רבות צררוני מנעורי גם לא יכלו לי"⁵¹.

שְׁלַחַן עֹרֶךְ – "וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'"⁵² ש"לחן ע"ורך בחינת ש"ע נהורין של פנים

עליונים, כברכת יעקב "ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש, יעבדוך עמים וישתחוו לך לאומים, הוי גביר לאחיד, וישתחוו לך בני אמך, ארריך ארור ומברכך ברוך"⁵³ בהיות השולחן מקום השראת השכינה הקדושה בשלחן אמת שיסודותיו בהררי קודש, היכל השם, שלחן לחם הפנים.

ובהגיע איש ישראל לשלחן עורך, יעשה דין וחשבון עם עצמו בנקודה הפנימית שבו, עבור מה האכילה הזו לכם? שהרי מעוצם קדושת לילה זה, מהמאכ"ל שאכל מתבררים כל הניצוצות דקדושה

⁴⁵ תהילים קכ"ח

⁴⁶ ברכות ס.

⁴⁷ תהילים שם.

⁴⁸ תהילים קכ"ט

⁴⁹ שה"ש, ח.

⁵⁰ הגדה של פסח

⁵¹ תהילים קכ"ט.

⁵² מנחות צ"א.

⁵³ בראשית, כ"ז.

סימני ליל הסדר ועבודת המידות שבאדם

והרע מתהפך לטוב, בהיות אותיות מאכ"ל הגשמי מתברר ונהיה מלא"ך קדוש, "קיויתי הוי"ה קיוותה נפשי ולדברו הוחלתי"⁵⁴, נפש"י דווקא שעלתה הנפש הבהמית ברוממות הקודש באכילת הכרפ"ס מאכלה דגריר תיאבון להתענג על ה' דווקא, ושלחן זה הוא בחינת אשת חיל שעליה נאמר "פי"ה פ"תחה ב"חכמה, פי"ה ירמוז לפה ס"ח.

וטרם האכילה צריך לידע שכל העליות שיש בליל פס"ח הם בחס"ד א"ל, והיא אשת החיל, "אם לבניה תקרא"⁵⁵ שמבינה וצופיה הליכות ביתה ומשמרתם מאכילת איסור, הוא השולחן הראוי להיקרא "לפני ה'", שיש בו בחינת השפעה של ש"ע אורות מפנים עליונים בצדק וביושר, "ולחם עצלות לא תאכלי"⁵⁶.

וכבר ראית שלח"ן במכוון צד"ק צד"ק, ב' פעמים במכוון שפ"ה הרומזת לשכינה הקדושה, אימא עילאה והוא סוד ברכת "ויתן לך" שיהיה בביתך שלום ושלוה השקט ובטח במאכ"ל ובמשקה כשלחן אשר לפני ה', ס"ת נ"ר י"ה, "כי עם הוי"ה החסד והרבה עמו פדות"⁵⁷

צָפּוֹן – "ה' לא גבה ליבי ולא רמו עיני ולא הלכתי בגדולות ובנפלאות ממני"⁵⁸ כי איש ישראל צריך

להוציא החוצה את מה שצמצם והגביל ברגשותיו עד כה, לפני שהוא מהלל ומשבח ומפאר ומודה לשי"ת על מה שהיה לפניו מאכ"ל ומשקה, שאכלם בקדושה עליונה לשם שמיים, שלח"ן אשר לפני ה', וזו ברכתו להיותו שלחן קודש קדשים להשפיע על י"ב חודשי השנה שפע טוב וברכה עד בלי די.

מה "רב טובך אשר צפנת ליראיך"⁵⁹ להתגבר בכוח קדושת האכילה על הצפון הוא יצה"ר ואת הצפוני ארחיק מעליכם"⁶⁰ באכילה דווקא על השובע להראות כי הכל הולך אחר החיתום ואנו אוכלים לא לשם תענוג הגוף הגשמי חלילה, אלא לשם קיום מצוות השי"ת בלבד, וממילא תתקיים בו הברכה כדברי רז"ל שהברכה שורה בסמוי מן העין דווקא.

צָרָךְ – "ואכלת ושבעת וברכת"⁶¹ ר"ת ג' ווין ג' עמודים שעליהם עומד העולם תורה עבודה וגמילות

חסדים, "ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה"⁶² כי ברכת ה' היא תעשיר, וכשאיש ישראל מברך את הקב"ה מושפע עליו שפע אין סוף של טובה וברכה, והוא כאשר האדם מברך מעומקא דליבא,

⁵⁴ תהילים, ק"ל

⁵⁵ משלי, ב.

⁵⁶ משלי, ל"א.

⁵⁷ תהילים ק"ל.

⁵⁸ תהילים קל"א

⁵⁹ תהילים ל"א.

⁶⁰ יואל ב.

⁶¹ דברים, ח.

⁶² שם ל"ג.

ובענווה גדולה ובכפיפות ברך ונמיכות קומה, שלא ימשך אחר האכילה הגשמית אלא שיהיה בחינת כר"ב, אותיות בר"ך כנאמר "רגלי עמדה במישור"⁶³ ועל כן "במקהלים אברך הויה"⁶⁴.

הלל – הכרת קדושת השם באופן של ש"לחן ע"י בודאי מרוממת את האדם להל"ל, בהיות "שבת אחים גם יחד"⁶⁵, הלל ושמאי, כי מצד האמת אלו ואלו דברי אלקים חיים, אלא שהלכה כבית הלל, שהיו כורכים מצ"ה ומרו"ר, שמסגלים את הכרת הטוב והתודה לשי"ת על כל דבר, בשמחתה של מצווה ובייסורים, שגם אז יש להלל ולשבח על העבדות ועל הגאולה, כי רק בחדוות ההכרה וההבנה ש"אנא עבדא דקודשא בריך הוא" יש חירות אמיתית, וזה על ידי אמירת הל"ל, "הללו – י"ה עבדי הויה"⁶⁶.

נרצה – "שאו ידכם קדש וברכו את הויה יברכך הויה מציון עשה שמים וארץ"⁶⁷ כי באיסוף וקיבוץ כל הרשימו זה הכללי והן הפרטי, ביחס אל כנסת ישראל הכללית ונשמת ישראל האישי, הטבעי וההכרחי, הרוחני והמקודש, כשהם נערכים זה אחר זה, בבניין יסוד שהולך ומתגדל בתעצמות הנשמה המאירה בלילה זה, עולה ומאירה באיש ישראל אור הש"ס במכוון נרצה"ה, כי רצה ה' את מעשיך, ועל כן "וברכך בכל אשר לך".

בהיות נרצה"ה אותיות נ"פש ר"יוח נ"שמה א"ידם, כאשר בסיום עבודת הקודש ותיקון המידות על הסדר ההולך ועולה, המתגבר והמצטמצם, המעביר את נשמת ישראל מקדושה עליונה קד"ש לרח"ץ ויח"ץ, בקדושת המעשה והמחשבה בהכרת הגשמיות בערכה הרוחני, מתעלה ומרומם את שם ה' יתברך, ועימו מתעלה היקום כולו ומדבק ביוצרו בנפש רוח נשמה במ"ה שלו, "אתם קרויים אד"ס"⁶⁸, הביורור הטוב מהרע ולהפכו למלא"ך קדוש נרצה"ה במכוון יצ"ר אד"ס, שמתהפך מצ"רה לר"צה.

ויהי רצון שנוכה לנאמר⁶⁹ "ואתא הקב"ה ושחט למלאך המות, בביטול טומאת הנחש ובהסרת צד הרע שביצר הרע, ויתהפך למלא"ך קדוש יאמר לו, בביתא גואל צדק במהרה בימינו אמן ואמן.

תם ונשלם היום יום רביעי לשבת הגדול י' ניסן התשס"ז.

⁶³ תהילים כ"ו

⁶⁴ ש.ס.

⁶⁵ שם קל"ג

⁶⁶ שם, קל"ה.

⁶⁷ שם, קל"ד.

⁶⁸ יבמות ס"א.

⁶⁹ הגדה של פסח